

כניסת שבת:
 ירושלים: 19:00
 ת"א: 19:15
 חיפה: 19:08
 באר-שבע: 19:16

יציאת שבת:
 ירושלים: 20:17
 ת"א: 20:20
 חיפה: 20:21
 באר-שבע: 20:18

יריית פתיחה / אישי פרי

תגובתו הראשונית של אהרון להסתלקותם בטרם-עת של בניו יקיריו, היא המענה לתהייתנו. תגובתו הינה: אי-התגובה. "וידום אהרון", מספרת התורה.

הכהן הגדול מחריש ומהסה למול התופת והזוועה. אין לו כל קובלנה או תלונה באשר למה שמתרחש למול עיניו. אוחזת בו אמונה אבסולוטית בבוראו. יודע שהנעשה תחת השמש הוא האידיאלי ביותר. גם אם בעין-בשר הכל נראה אחרת.

אהרון מקבל את בשורת השכול בדממה. אמונתו מוצקה. יודע, כי כל אשר מתרחש על פני הארץ הוא הטוב האולטימטיבי.

הנהגתו של אהרון יכולה לאלף אותנו בינה ולהשמיע לנו מסר לחיים: לא תמיד החיים יפים ומראים פנים צהובות. לפתע יכולה להתגלע תקלה, מהמורה, מבוכה, תוגה, אכזבה צורבת. לאיש אין שליטה על כך.

אך שני דרכים ישנם: יכול אדם להשית עונש כפול על עצמו - לחפון נפשו בכפו ולשקוע ביגונו הדואב, ויכול, מאידך גם, לראות בתקלה המתעוררת סולם. מנוף לצמיחה.

בשפה הישראלית קוראים לזה: להמיר הקושי לאתגר.

1. מי שמאמין - לא מפחד!

שעת יגון פוקדת את אהרון הכהן: שני בניו, נדב ואביהוא - מסתלקים בחטף. אך הוא את משמרתו משמרת המקדש לא נוטש. והרבה יותר מכך: "חלשה דעתו", בשל העובדה שבשעה זו אינו יכול להיטיב את הנרות כמו תמידים כסדרם. (ראה רש"י במדבר ח, ב) כביכול מנותק הוא משאון יגונו הצורב. יגונו העכשווי נתון דווקא אפוא במצוות הטבת הנרות השגרתית שלו. איך זה קורה? האיך הטרגדיה לא מעכירה את מצב-רוחו הרוחני? מפעים!

תמיהה זו מציב ראש ישיבת מיר, הרב יצחק אזרחי, בשיחה שנשא בישיבה בירושלים בחג החנוכה האחרון.

מכל-מקום, מציאות זו, מביאה בפנינו תמונת-מצב וראי לעולמו של אהרון הכהן: הכאב לא סודק את אורח יומו הרוחני. החידלון לא ייגע בו. בשום אופן שיהיה. אדרבה.

האם חלילה מדובר בקהות-חושים חלילה כלפי שני הגוויות של בניו המוטלות לפניו חרוכות מאש המזבח שליחכה בהם? האם מדובר באדישות? ברי לנו שלא. אז מה פשר הכמיהה הרוחנית שעודנה לא תתעמעם!?

השבוע בגליון:

4

'נחלאות מחפשת 'מניין'!

מהלכתב ה'דיילי טלגרף' בישיבה הגדולה בתבל?

2

תופעה: מפגינים 'מתפלמסים' עם שוטרים

זמר הנשמה האגדי חוזר עם תקליט סוחט דמעות!

4

מה יש לשחקן שולי רנד לומר על הסכסוך החרדי-חילוני החדש - ישן?

פרטים בקרוב רק ב'פרשניית השבוע'!

גליון "פרשניית השבוע" - כי יהודי - זה חווייה!

עורך ראשי: הסופר אישי פרי. יועץ תוכן: יצחק העברי. הגהה: שמוליק כהן. לקבלת הגליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

המאמין - לא מפחד מתלאות החיים. הפוך - הם מעמיקים את האמונה בקרבו וזורעים בו אמונה נוקבת יותר בבוראו. המאמין, ערוך להכל ולא נבעת מהכל. ניצב הוא בצד, מחוץ לתמונה הגועשת, ונותן לאלוקיו לנהל את העניינים. יודע, כי לא הוא המנהל את העולם.

2. החרדים אינם בובות תיאטרון!

אין מחזה סוריאליסטי מן המחזה הבא: מפגינים תמימים ש'מתפלמסים' עם השוטר הנוטר על הסדר הציבורי, על דבר סוגיית ההפגנה - כאילו היה הוא משמש בכובעו השני גם כ'נער האוצר'.. (ולמרות שאף יתכן בהחלט שדווקא הוא - כבעל משפחה - סובל מגזירות האוצר בדיוק כמו אותו מפגין..).

וכלפי מה הדברים אמורים? איך לא, ביחס לסוגיות החרדים-חילונים שעולות תכופות על הפרק הישראלי: למה אתם נוהגים כך או אחרת, מדוע אימצתם ניהוג כזה או אחר?!

השאלות הרטוריות המוטחות כלפי החרדים, חוטאים בבורות עמוקה להבנת מהות אורחות חייהם של האחרונים: כביכול הם המציאו לעצמם קודי התנהגות בדור הישראלי החדש הזה. כלל וכלל לא: מדובר אפוא בדרך שבה התורה היא מתווה את אורחות החיים ומנווטת אותם. המקור לדברים נכתב ברש"י על הפרשה (י, ל"ה), שחור על גבי לבן: "וינוסו משנאיך מפניך - ללמדך שמי ששונא את ישראל שונא את מי שאמר והיה העולם!". כלומר: השנאה לאורחות היא שנאה למקור - לאלוקים!

החרדים אינם קוזקים ואינם בובות של תיאטרון. הם לא המציאו עצמם אתמול. למי שידוע, הנהגת היהודי הישנה מחלה כבר עם-שחר כאשר יחבוש מחלצותיו וינעל נעליו. כבר אז מושטות עליו הלכות המתוות את סדר הליכותיו.

אי ההליכה שלהם לצבא או לימודי ליב"ה נעוצים בלב ליבה של התורה היהודית בת ה-3,000 שנה. המיאונים העיקשים של החברה החרדית נשאבים בדיוק משם. ולמי שיש תלונות, כדאי שיעמיק ויחתור להבין את בסיס הגיונם היסודי.

שבע דיאלוגים אנוכי. מניסיון אודה, כי איש לא באמת בא להתווכח כדי לבחון את האמת. הוא סך-הכל בא להתנצח - להודיע (למי שעדיין לא יודע..) כמה הוא נבון ואשף-הסברה וכמה הוא החכם שבאדם. הרי איש מן הצדדים לא יוותר על ה"אמת" שלו אם יתבדה. ההיפך - הוא יעשה הכל כדי להוכיח לאיש-שיחו עד כמה הוא אפס. הדיאלוג החרדי-חילוני, אם נולד כזה בכלל, צריך להתבסס מהאלף ב"ת: לשם מי הגענו לעולם. מי יצר וחולל אותו ומהם חוקיו. לכשנשכיל כל זאת, כל חומות האיבה יתמוססו ארצה.

החרדים הם שגרירים. הם סך-הכל מבטאים את האמונה היהודית העתיקה. דו-שיח עימם צריך להתחיל בשאלות היסוד היהודיות עליהם מושטת אורח-חייהם. כשם שראה"מ מבין ומאזכר כל העת ש"מדינה יהודית" זהו תנאי בסיסי לדיאלוג ישראלי-פלסטיני, כדאי שנזכור כי יסודות היהדות, הם הבסיס לכל

ישראלים, הקשיבו הקשיבו!

דיאלוג פנים-ישראלי.

בגדר דין'נדר'

נתתי אל ליבי לחקור בגדר מהות חלות ה"נדר": האם הדיבור הוא מחיל החובה לממש את הבטחתו - או שמא הלב פנימה, וכי הדיבור רק מבטא זאת בצורה ברורה.

ונראה היה ברור, כי הדבר שנוי בפלוגתה ברורה בין הפרשנים ה'ראשונים' דווקא בסוגיית "ידות" (זו שנזכרה במדור זה לפני כשבועיים ימים):

נחלקו המה, באשר לרמיזת כוונת נדר בלא אזכור מוחלט ומושגם שיכולה להספיק כדי שיחול הוא, האם משמעות הדבר ועילתו הוא שאנו מחשבים שהאדם סיים את דיבורו, למרות שלא נראה זאת בפה מלא, או שמא מצטרף דיבורו המבותר והחצוי ביחד עם ליבו ורצונו שהתבטא כאן בצורה כמעט מוחלטת, והרי לנו "נדר".

ונראה פשוט, שאם ההגדרה של ה"ידות" שאנו מחשבים כביכול נדר "בפה", הרי נאמר כאן, כי נדר אמיתי חל רק ב"פה", וכי רמיזה מועילה כמו שהייתה זו בפה. אכן, אם ננקוט כי די לנו במחשבת הלב שהובעה בזאת, ברור הוא הדבר, כי הלב הוא הבסיס לחלותו של הנדר, וכי הדיבור לא בא אלא לבטאו, וכאשר רמז רמז גלוי ביותר, הרי שדי בכך לבטאות את מחשבתו ומשאת-נפשו של האיש הנודר. ברם, יש מקום לערער על תובנה זו של פה המחיל את החלות - האופציה השנייה המועילית. שכן, יש מקום לנקוט שלעולם הדיבור לא נזקק אלא כדי לבטא עמוקות את רצון וחפץ הלב, וכי אם לא חתם דיבורו, הרי שבכך לא מראה גילוי-דעת מוחלט לנדר. ולעולם הנדר בפה הוא רק ביטוי ללב: הלב הוא המחיל רק הפה הוא הביטוי המשמעותי ביותר לכוונת וחפץ הלב.

תרבות - ספרות - דעות

איזיק האניג חוזר/ ידיעה

קשה למצוא כיום אמן מוזיקה חרדי העונה על התואר "מוזיקה חסידית". את זו, השורשית והאוטנטית, תמצאו רק בחסידויות השונות ובחסות הטריבונות (פרנצ'יס בלע"ז). אבל תקליט אחד, שיוצא לאחרונה, מחזיר אותנו אל שירי הנשמה האמיתיים של העולם היהודי: 'על ההרים' שמו.

כבר עשור שאיזיק האניג, זמר הנשמה החסידי (סאטר), נעדר מהמפה המוזיקאלית-חסידית. תרשו לי לציין באופן אישי, כי בעבר הייתי מאזין בשקיקה ובדמעה של התרגשות לשיריו, שכולם - אחד לאחד - הביעו כמיהה עמוקה לאלוקים. הנעימות היו מטאוריות ורוח של "גן-עדן" חפפה עליהם; שיריו כמו 'מלוך', 'אנא מלך', 'כן תזכנו' ועוד היו פסגת המוזיקה החסידית. הוא שייך אפוא לז'אנר החסידי הישן והמשובח של המלחין החסידי המנוח רבי משה גולדמן ז"ל, הוגה היצירה האגדית 'וכשם שאני'.

אחרי עשור ואחרי שהביא לעולם ארבעה תקליטים משובחים ('בהר המוריה', 'אדון הכל' ועוד), שב האניג עם תקליט חדש - 'על ההרים' שמו. וגם כאן, כדרכו, הוא לא מבייש את הפירמה:

האלבום מכיל תריסר שירים חדשים, בהשקעה כספית גדולה של מעל מאה אלף דולר ושנים רבות של עבודה. טובי המעבדים התגייסו למלאכה; מונה רוזנבלום, משה לאופר, יהושע פריד ולייב יעקב ריגלר. על הלחנים הופקדו: אליעזר קאליש, משולם גרינברגר, פינקי וובר, יוסי גרין והרב הלל פלאי.

האזנו קלילות לתקליט ושמענו את הנעימות: 'נחם' שובה הלב, את 'הפורש' רווי הרגש העמוק והזועק, ואת 'אלוקים אל דמי לך' המתחנן והמשתפך ואי אפשר לפסוח על 'השמיעני בבוקר חסדך' הדומע.

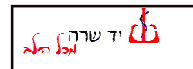
בקיצור: ים של רגש חסידי, כמסורת בית האניג. סיכום: להאזין ולהתרגש!

רפואה והלכה

שאלה: האם מותר לעשות טיפולים אסתטיים לצורך משמעותי, כשלום בית וכדו'?

תשובה:

במקרה הספציפי המדובר נראה שודאי היה מקום להתיר, שכן מצינו כבר בתלמוד (סוכה נג, א) שלשם שלום בית מותר למחות את שמו של האלוקים במים, ואיסור חבלה הכרוך בטיפול זה הינו לכאורה קל בהרבה. ולגופו של נדון: שמעתי בעבר כי רבו של בית החולים שערי-צדק, הרב משה פלג, קבע בבירור, כי הדבר מותר בעליל. אכן נראה כי מקור המענה ברור, וכבר נכתב מעל בימה זו בעבר: יסוד האיסור של האדם לחולל השחתה בלי תוחלת - כל שתהיה. (ראה ספר "ים של שלמה בבא קמא צא, ב). ומעתה, כל שבדבר ישנו צורך כל שיהיה, ודאי צורך כשלום בית, הרי הדבר כבר איננו בכלל "השחתה" אלא הוא עם תוחלת ולפיכך הוא מותר. (ראה מהרש"א שבת קה, ב וקידושין לב, א שם משמע כי כל שהוא לצורך, אין בדבר איסור כל תשחית). עוד יש לדון שהאדם לא חובל בעצמו פיזית, כי אם הרופא!

המדור בחסות:

פינת האיחולים

נחת!

רוב ברכות משוגרות, לחבר יקר ואהוב, אציל המידות וירא השם מרבים, תורתו אומנותו, ינון שכמורוב יחי', עם ארוסיו באחרונה עם חני שושן תחי'. יהי ביתך, ינון, זורח עד בוא ינון!

עיתונאי 'יום ליום'

אקטואליה / ישראל פרץ

פרויקט 'שאפתני' של 'יום ליום': סדרת כתבות 'נחלאות מחפשת מניין'!

אין שכונה נוסטלגית ועתירת ניחוח של פעם כשכונת נחלאות. רוח של גן עדן חופף עליה. הסטודנטים הרבים והאנרגטיים שכובשים אותה עדיין לא מצליחים לשנות את הזהות הקדומה והציורית של השכונה הזו. ברם, עשרות אנשי בתי הכנסת שבה, תרים מידי יום אחר 'מניין' (עשירי) שאך בקושי ובעמל יצליחו לאתר. 'יום ליום', ביטאונה של יהדות ספרד, נרתם למשימה המרתקת, והוא עושה סדר בסיפור הזה, בסדרת כתבות שיתפרסמו החל מהשבוע הקרוב.

כותב השורות יצא לשטח הדומם, ובסדרת כתבות מקיפות ומעמיקות, הוא משוחח עם הגבאים והמתפללים על המצב הכאוב. שלל בתי כנסת, עשרות במספר, נכללים במסע המרתק הזה, אותו מלווה צלם פלאש 90 יונתן זינדל, המביא לקורא בצבע, בתמונה ובעט את העבר וההווה המהוללים זה בזה כאחד. זהו מסע מרתק וחסר-תקדים בהיקפו בעיתונות החרדית. המבדק הזה נעשה במטרה להרים את נחלאות היהודית מעפרה ולקוממה. לגרום לאנשים להבין שנחלאות היא עתידה של עיר הנצח.

באר שבע בהלם

בשיחה בלעדית ל'פרשני'ת השבוע, מתייחס רבה של באר שבע לטבח המחריד שהתרחש בבירת הנגב, אמש, ואומר: "זו טרגדיה נוראה. נקיים עצרת ענק במקום"

"ההרגשה היא קשה מאוד", אומר ל'פרשני'ת השבוע רבי יהודה דרעי, רבה של באר-שבע, אחר הטבח המחריד שבוצע בעירו אמש (ב').

אנחנו תופסים את הרב דרעי, בדיוק רגעים ספורים אחרי שהשתתף במסע הלוויות של הנרצחים כבנק הפועלים שכרהוב ז'בוטינסקי בבאר-שבע. איך מקבלים את הגזירה? מה התחושות אחרי אסון בלתי-נתפס שכזה? אנו שואלים את הרב. "זו טרגדיה נוראה" מודה הרב. "העיר באר שבע לא מורגלת במחזות פשע שכאלו. היא מורגלת יותר בחיי הברה רגועים. העיר הוכתה בתדהמה".

"צריך לזכור", מוסיף ומטעים רבה של בירת הנגב, "שבבעיר באר שבע כל אחד מכיר את השני - אם מבתי הכנסת אם ממקומות העבודה, וכאשר יש כאב, זהו כאב של כל העיר. יכולנו לראות זאת בלוויות שנערכו היום; אלפי אנשים השתתפו בכל לוויה, ואני מניח שמרביתם לא הכירו את המנוח אשר ליוו. אך כולם באו מתוך תחושת ערבות ואחדות. תחושת שותפות לכאב הגדול".

הרב השתתף בכל הלוויות הכואבות והמצמררות היום וראה את התושבים ממררים בכבי. מה כאמת הרב אומר להם? איך מנחמים אותם?

"קשה מאוד לנחם", מודה הרב דרעי, "ודאי הורים שקוברים את בניהם (ורוב הקורבנות הם כאלו). הורה כזה אין מה לנחמו ודאי כאשר המת מוטל לפניו. אך קודם כל, עצם השותפות ונתינת התחושה כי אסונם הוא אסון של כל העיר. עצם הנתינת-כתף הזו מסייעת להם בשעה הקשה הזו. כי ברגע שזו 'צרת רבים', זו חצי נחמה. אם כל הציבור, בראשות הפרנסים והרבנים, הולכים לבתי המשפחות ומרעיפים עליהם דברי ניהומים ועידוד, זה ודאי לא מרפא את הפצע העמוק, אך אנחנו מאמינים בדברי הרמב"ם כי זו 'צרת הציבור' כולו. וכפי שהוא קובע כי מצווה על הציבור לזעוק ולהריע על כל צרה שתבוא על הציבור, וישאלו בשל מה באה אלינו הרעה הזאת. גם אנחנו יודעים שלא החף מפשע יצר את הצרה, אלא הציבור. תקוותנו שכאשר הציבור יתכנס ויריע ויודיע כי בשל מעשינו הצרה התחוללה לא תוסיף עוד צרה לבוא עליהם".

ורבה של באר שבע הולך לממש את דברי הרמב"ם הלכה למעשה. "ההלטתנו היום ברבנות. לקיים עצרת המונים שתתקיים ביום שלישי הבא ברחבה הסמוכה למקום האירוע. זו לא תהיה עצרת זיכרון ולא אזכרה, אלא עצרת חיזוק והתעוררות. אנו מצפים להשתתפות אלפי בני אדם. בעצרת ייאמרו פרקי תהילים וסליחות וכן יהיו קבלות טובות שאנשים יקבלו על עצמם לזכר הנפטרים, כדי שצרה זו לא תשוב על הציבור הלילה, וגם דברי רבנים מאורי ישראל יינשאו במקום. אין ספק", אומר הרב, "שזהו דבר מתבקש ומתחייב מכורח השעה. אנחנו מצפים לאלפים ואפילו לעשרות אלפים שיגיעו למקום".

לסיום, נשמח לשמוע מכתב הרב על רגע אחד, מרגש במיוחד, מתוך הלוויות הרבות שהרב השתתף בהם היום?

שמענו על שבחים מאוד מיוחדים. אתה שומע על המנוח, לכאורה אורה מן השורה. אתה רואה שהאנשים היו משופעים במצוות כרימון. זה רגע האמת בו מתגלה עם ישראל האמיתי. כאן מתגלים האנשים הפשוטים, שהם בעצם ענקי-רוח. קח את מנהל הבנק, מר אבנר כהן ז"ל, שנמש קריירה מרשימה בניוסטון, בת רווח של מיליונים, בשל חשש לאבד את חינוך ילדיו, והגיע לנהל הסניף הצנוע והקטן בנווה-זאב של 'הפועלים'. זוהי נקודת אור בצל התופת. לסיום, רבה של באר שבע ומדניש: "אני קורא לכל תושבי העיר באר-שבע, בלא יוצא מן הכלל, להשתתף בעצרת הזעקה הזו ביום שלישי הקרוב".

ברכת מזל"ט ליקירינו:

*לעושה ומעשה, איש ציבור ברמ"ח ושס"ה, רבי אשר שוקר עם נישואי בנו, איש התורה והדעת, זוהר יחי' ביום ראשון הקרוב - אולמי נוף י-ם.

*לנעים הזמירות וההליכות, החזן והפייטן העולמי, רבי משה תבושה יחי', עם הולדת הנכד במזל"ט.

**הגיליון מודפס ב- "דפוס רבי עקיבא" -
הדפסת חוברות וקונטרסים בהתחייבות למחיר הזול ביותר!
רבי עקיבא פי' ירמיהו ב"ב, טל': 036186186**

מה עושה כתב ה'דיילי טלגרף' בישיבה?

השבוע ביקר רוברט טייט, כתב ה'דיילי טלגרף' הבריטי בישיבת מיר בירושלים. הוא ראיין עשרות תלמידים מהישיבה הגדולה בתבל ותהה על קנקנם בניסיון להבין מדוע ילכו לכלא כשיגזרו עליהם גיוס בכפייה. וגם: מה הוא אמר על יאיר לפיד? >>>

"אני לא חושב שצריך להתחשב בטענותיו של יאיר לפיד. הוא סך הכל בן-אדם טיפש

וכסיל", הגיב אחד מהתלמידים האנגלים שנשאל על ידי הכתב של העיתון הבריטי הנחשב את השאלה המסקרנת: מדוע בני הישיבה יעדיפו ללכת לכלא ולהמשיך להגות בתורה ולא להתגייס לצבא?>

טייט התמקם בשעות הבוקר ליד בית המדרש עצום המימדים 'בית ישעיה' - בית המדרש לדוברי אנגלית ואמריקאית, ושם אפוא היה מקומו הטבעי.

בשעות הבוקר היותר מאוחרות זנח כתב העיתון הבריטי את המקום לטובת שהייה ליד בית המדרש הישראלי 'פרידמן', שם תהה על קנקנם של אי-אלו בני ישיבה נוספים שהתקבצו לידו ודווקא הגיבו בערנות של ממש לחקירתו. הוא שרבט בחופזה בפנקסו בכתב-לא כתב את משוביהם.

לא בדיוק מובן מה מעסיק עיתון בריטי סוגיה שנטועה עמוק עמוק בהוויה הארצי-ישראלית. ושמא ואולי, תהו עוברי-אורח, הדבר נוסף להשקפה הבריטית הישנה המתעבת את ישראל ורואה בה מדינה דרקונית ועושקת זכויות-אדם (דבר שאולי נראה בעיקר בסוגיית השלכת בני ישיבות לכלא בשל אמונתם..).

מה שחשוב לציין זה, שהכתב הגיב לדברי התלמיד האנגלי הנזכר, כי "אכן, ברי לכולנו כי לפיד טיפש. הוא שר אוצר אך לא מבין מימינו ומשמאלו בסוגיות כלכלה".